

સીતાહરણ નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર,

ઠાં. દામોદર રતનસી સોમાણી.

ગીતી.

ભવજલથી તરનારી, શ્રવણ કથનમાંય છે મોક્ષકારી ;
આનંદિત નેત્રોને, લીલા શ્રીરામની નીરવિકારી.

(સર્વ પ્રકારનો હક પ્રસિદ્ધર્તાએ રાખ્યો છે.)

મુંબઈ;

સુબોધપ્રકાશ છાપખાનામાં છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૦. સને ૧૯૮૪.

કિંમત ૧ આના.

સારી ચાચ, સસતો ભાવ.

ચીનાઈ.

કિમ્મત રતલના				રૂ.	આ
ફલાવર પીકુ નંબર ૧	...	...	...	૨	૦
ફલાવર પીકુ „ ૨	...	...	...	૧	૮
સુપરફાઇન રોઝ પૌચાંગ	...	...	...	૧	૪
સમશાની ચાચ નંબર ૧	...	...	...	૧	૪
સમશાની ચાચ „ ૨	...	...	...	૦	૧૪
સુપરફાઇન પૌચાંગ ...	...	...	...	૧	૦
ફલાવરી આરેન્જ પીકુ	...	...	...	૧	૦
ફેમીલી મીક્સચર ...	...	...	...	૦	૧૪
ફાઇનેસ્ટ સેન્ટેડ આરેન્જ પીકુ	...	...	...	૦	૧૨
મમપીરિયલ કેસો કોંગો	...	...	...	૦	૧૨
સૌચાંગ ...	...	...	...	૦	૧૨
કેસો કોંગો...	...	...	...	૦	૧૦
કોંગો ...	...	...	...	૦	૮

હીંદુસ્થાની ચાહો.

કાંઝાવેલી ફલાવરી આરેન્જ પીકુ	...	...	૧	૮
કાંઝાવેલી એકસ્ટ્રા ફાઇન આરેન્જ પીકુ	...	...	૧	૪
કાંઝાવેલી એકસ્ટ્રા ફાઇન પીકુ ...	...	...	૧	૨
ચાચના એન્ડ ઈન્ડિયન બેસ્ટ ક્વાલીટી દામેદર મીક્સચર	...	...	૧	૨
રાયલ ફેમીલી મીક્સચર	...	...	૧	૦
કાંઝાવેલી પીકુ સૌચાંગ	...	...	૧	૦
કાંઝાવે લીસૌચાંગ ..	...	...	૦	૧૨

૨૦૪૬

સીતાહરણનાં ગાયનો.

કળાવંતનીઓ ગાય છે. (ઈશ્વર સ્તુતિ.)

૫૬.

આનંદ કંદ. તું હશ અભીનંદન.
પ્રથમ પરમ પ્રિતે તુજ પદ વંદન—આનંદ.
તુજ ગુણ ગણ કેમ વરણી શકાએ.
કવી મતી ગતી અતીશે હારી જાએ—આનંદ.
સીતા તારી વીશ્વથી ન્યારી.
કોણ કોણે તુજ શક્તિ છે ભારી—આનંદ.
અંતરજનમી અવાચળ ધામી.
તુજ રચનામાં મહી કંઈ ખામી—આનંદ.

દશરથની સભામાં કળાવંતનીએ ગાયેલું ગાયન.

૫૬.

હે કર કર્મ થાણું સરવેથી. તુંજને સરળ્યું કરવાનું.
એવા ઉત્તમ કર્મ આચરે તેથી થશે ભવ તરવાનું.—ટેક.
સર્વ અંગ સાચવવા તારે ઉદરમે ઉદર ભરવાનું.
સેવાથી સુજનાર રીઝવે ફરી ન પડે ભવ ફરવાનું.—હે કર.

પ્રિતીવડે પરમારથ કરજે અંતે એજ ઉગરવાનું,
પાણી તરશ્યા જનને પાળે દેજે ચરવણ ચરવાનું;
દીન દેખીને દાન આપજે ખર્ચ પુણ્ય નહી ખરવાનું,
કહે છોટમ બહુ પુણ્ય કરે તો હામ મળે શુભ દરવાનું.—હું કર.

(છોટમકૃત કિર્તનમાળા.)

જનકપુરીમાં જનારા બ્રાહ્મનો ગાતા આવે છે.

લાવણી.

બધા—ચાલો ચાલો સહ હીંમતે આગળ નહી તો જશો ચળી,
પેહલો—નહી આવું હું આગળ ભાઈ રાક્ષસ જશો ગળી;
દોશી—સજુર બચા નહી જતો આગળ પળમાં જશો છળી,
બધા—ભોગ લાગ્યા કે મંડપ આશે મરવા આવ્યા મળી.—

બુલ.

પેહલો—નથી જોવો સ્વયંવર મારે,
બીજો—હવે જમણ તું એકલો ક્યારે,
ત્રીજો—ફરી રાક્ષસ આવે છે હ્યારે,
દોસી—હાય મુઠ્ઠા હું આવી ક્યારે, ક્યારે ખાંડ ખાવા ગળી.—ચાલો.

બુલ.

છોકરો—અરર મા મને શાંત હવે ક્યાંય જાઉં,
લગડો—ઓ ભગવાન તું મને કેની ક્યાંય સંતાઉં,
રાક્ષસ—દોડી જશો તમે સૌ ક્યાંય બધાને ખાંડ,
લગડો—ઓ રાક્ષસકાકા કેતો નહી મને ખાંડ,
રાક્ષસ— નહી ખાંડ તો જાઉં શું ગળી.—ચાલો ચાલો,

રામ બાગમાં પ્રવેશ કરતાં.

શાદુલવિક્રીડિત.

ને ખીલ્યા બટમોગરા વિવિધ, આ ગુલાબ ને કેતકી;
દ્રાક્ષો અંજીર શેતુરો રશ ભર્યા, અક્રોડ પસ્તાવળી;
વૃક્ષો અમૃતણાં ફળો થકી દીસે, ભૂમી શું ભેટયા વળી;
દીસે રમ્ય વસંત ઋતુથકી આ, ઉદ્યાન શોભાવળી.

રામચંદ્રજી બાગમાં મંદીર પાસે જઈને પ્રાર્થના કરે છે.

ગીતી.

કેશરી વાહન શોભે, ઓપે અશી કર વિશે અતી સારી;
અપર ગ્રહી કર ખીન્ને, દુખ હરતી સેવકના અધહારી.
તેર્યા ચરણ શીશ નામી, વંદુ ગવરી અતી હું પ્રીતિયા;
સુખકરણી, દુખહરણી, ઈચ્છા પૂરણ કર મુજ હોતિયા.

જાનકી બાગમાં પ્રવેશ કરતાં ગાય છે.

હારી.

ખીલ્યો વસંત બહાર,

સખી તું ને આ મનોહર બાગ ફરીને.—ખીલ્યો.

આંભેરે માંજર ઝુલી રહ્યો છે—વેલો ખીલી છે અપાર.—સખી તું.

નમ્ર ગુર્ધ અંબેલી ખીલી છે—ભર કરે છે ગુંગર.—સખી તું.

સીતા માતાની પ્રાર્થના કરે છે.

શાદુલવિક્રીડિત.

હે અંબે સુખ કારણી જગતની, પીડા બધી ટાળણી;
ચારે ભુજ મહી અયુદ્ધ ધરીણી, સાદૈલ આરોહણી;

ભકતોને ભવતારીણી અસુરને, ખડ્ગેથી સંહારણી;
વંદુ હું પ્રીતથી સરોજ નયણી, કલ્યાણની દાયણી.

વસંતતિલકા.

છે અંગ નાળુક ગુણે બહુ કોથ ધારી,
વંદુ હું દેવી મનની પુર આશ મારી ;
દે સ્વામી કામ સમ સુંદર મુ સખીને,
આનંદ બેઠુ રતી કામનું નીરખીને.

રામચંદ્રજીઈ વાગમાં જ્ઞાડની ઓથે ગાયેલું ગાયન.

નારાય છંદ.

ચાત્ર હંસની સમાન બેઠાં હંસ જાગતો,
કેશરી કટીજ બેઠને ફરે છે ગાગતો.
ભમર વાકડી કમાન સમ રડી શોભતી,
ચંદ્રમુખી બેઠાં વાદળી આકાશે શોભતી;
નયણ દેખીને ફરંગ વનમાં ફરે નૂકી,
આપ કામદેવ કેરું હારી ગયું ને થકી.

રામચંદ્રજી વાગમાં સીતાની સામું જોઈને ગાય છે.

ગીતી.

કુસુમ સમાન મનોહર, રક્ત ધવલ ગાત્ર છે અધર લાલ;
ચક્ષુ ચળકે તારા, શોભીત ભમ્મર ખરે શયી કપાલ.
મુખનું તજે ન કાંતિ, કાળે બાળે વિઠાયલું તોયે ;
રવિનીજ તેજ ન છોડે, આભયકી બે છવાયલો હોય.

રામચંદ્રજી સીતાને જોઈને ગાય છે.

કુસુમવત તારી સુંદર છબી જોતાં ચીતવૃત્તિ હરી મારી ;
 પ્યારી મૃગનયણી.—કુસુમવત તારી.
 નાગ પ્રમાણે વેણી ચળકે છે ;
 રક્ત ધવળ ગાલ અધર દીસે છે.—કુસુમવત તારી.

સીતાજી વાગમાં ફુલ વીણે છે, રામચંદ્રજી તેની સામું જોઈને ગાય છે. માલિની છંદ.

એનો પ્રસુન ભરથી કર એ નમે છે,
 પોતાં સમાન મૃદુ પુષ્પ લક્ષ્મી રમે છે ;
 એ રંગ લાલ શ્રમથી વધતો ગમે છે,
 તેને સરોજ સમજી ભમરા ભમે છે.
 કુસુમ કળી વીણુંતી અંગુળી શીખીરાજે,
 મૃદુલ કળી તથાપિ સ્પર્શ ચાતાંજ લાજે ;
 કમળ સમ રૂપાળો હસ્ત આરક્ત શોભે,
 કીશલય સમજીને પુષ્પની વેલ થોભે.

સીતાજી વાગમાં ફુલ વીણીને જવા માંડેછે રામ ગાય છે. માલિની છંદ.

શીથીલ પગ પડે છે આંમના તેમનાં જો,
 નીજ સખી કર ખેચે તેથકી નય લાજે ;

ફરી ફરી મુખ થોડું ફેરવીને નીહાળે,
મુજબન મૃગને એ ખેંચીને ખાણુ મારે.

સીતાજી પુષ્પની છાબડી નાચી દેછે તે વચ્ચે ગાય છે.

બેરવીની ગજલ.

મીઠી આંખલડી મારીને કાળજ કોરીયુંરે,
કાળજ કોરીયુંરે, ચીતડુ ચોરીયુંરે—મીઠી.
માધુરી મુરત સુરત રસીલી,
જીવ હરીને રાખ્યું ખાલી ખોળીયુંરે—મીઠી.
ચંદ્ર મુગુટ શીર—ચળકી રહ્યા છે,
હસ્તે સુંદર આંગુળધની જોડીયુંરે—મીઠી.
ઇશ ન આશા મારી પુરે તો,
શી રીતે રેહેશે આ ખાલી ખોળીયુંરે—મીઠી.

મંદપની શોભામાં કલાવંતનીજ ગાયેલું ગાયન.

રાગ ફેરખો.

જીવો જીવોરે સ્વયંવર મંડપ જનકીનો,
મંડપ જનકીનો, મંડપ જનકીનો—જીવો.
તરેહ તરેહના ચિત્રો કાઢી રંગી સુંદર ભીત,
મીણાકારી કામ કર્યા છે રચના એ અદ્વિત—જીવો.
દેશ દેશના રાજા બેઠા કરી ઉત્તમ શણગાર ;
આતુરતાથી વાટ જીવે છે ચાંપ નમાવા સાર—જીવો.

સીતાજી હાથીઉપર બેસીને મંડપમાં આવે છે કઝાવંતનો ગાય છે.

ઢાળ ઓખાહરણનો.

મુક્તા રત્ન રહ્યા શીર ખુલી, જાણે પુષ્પ ઘટે વેલ ઝુલી ;
રક્ત રંગરો મુખે ખીરાજે, નીચા હાસ્યથી જોઈ જોઈ લાજે.
ડોલે મદ પુરણાં માતંગી, લાંબુ અંગ અને કેડ વંકી ;
મંદ હાસ્ય કરી પદ ભરતી, પટ પાલવ લઈ રતન ધરતી.
પટ છોડીને આહર કમકી, જાણે આલ માહે વીજ ચમકી ;
અખજ નૈણીના નયણનો મટકો, નોહે પ્રેમ એ બાણનો ચટકો.

સીતાજી રામચંદ્રજીને વરમાઝ આરોપે છે તે વચ્ચે કઝાવંતનોયો ગાય છે.

નીજરાભર મારારે—(એ રાહ.)

શોભે છે જોડી સારીરે, રામસીતાની.—ટેક.
મરજી હતી જેવી, જનકરાગની ;
તેવી પુર્ણ કાંધી જશે જાઉ બલીહારીરે.—રામ-શોભે છે.
કીરતિ તારી, વિશ્વમાં ચાલી ;
મહાન મ્હોટા ભુપ ગયા તારી પાસે હારીરે.—રામ-શોભે છે.
સર્વ બન્યુ છે, ધમ્મચાથી ધશ્વરી ;
કામ રતી જેવા મળ્યા છે પ્રિતમ ખારીરે.—રામ-શોભે છે.

રામ વનમાં જવાની રજા માગે છે સીતા ગાય છે.

નહી નહી પીયુજ એમ બોલો નહી,
વીયોગે તમારા જીવું ન અહીં—નહી.

મેહેલે રહી સુખ ચેન કરું હું,
આપ સહો દુખ વનરે જઈ—નહી.

ગંગાનદીને કીનારે આવતા રામ સીતાને કહે છે.

સખી મે તૂટ પનીયા કેસે જાઉ—(એ રાગ.)

વહાલી તુ તો ચાલી ચાલી ગઈ થાકી—વહાલી.
કુસુમ સમાન મૃદુલ આ કાયા,
રવીના કીરણ સહી જાય કરમાતી—વહાલી.
તેથી ખારી ના કહી ત્યાં તુજને,
પણ તું ન માની દુખ સહેવા સાથ આવી—વહાલી.

ગંગાકિનારે વેશી સીતાએ ગાયેલું.

મંદ વાયુની લેહરો આવે ; આવી દુખ ભુલાવે—મંદ.
જંગલ ફરતા થાક ચઝો તે, ભુલવી સુખ ઉપજાવે—મંદ.
નીરમળ નીર ભર્યું સરીતાનું, તેમાં તુરંગ ચલાવે—મંદ.
મેહેલનીમાં સુખ મળતું પીયુષ, તેથી અધીક દરશાવે—મંદ.

ગંગાનદીમાં હોડીવાળા ગાંતા આવે છે.

જીવને સ્વાસ તણી સગાઈ.—(એ રાહ.)

હરીનાં પાંચકડાં ગાયેરે હરીને તાંટીયે વળગ્યાં જાયે ;
રાતું રાતું રતાળું ને ખીણું રાતું ચોર,
ત્રીણું રાતું ચોરીયું ને ચોથું વગડાનું ખોર—હરીનાં.
ઘોળું ઘોળું ક્યુતર ને ખીણું ઘોળું ર,
ત્રીણું ઘોળું આલસુ ને ચોથું ઘોળું શું ?—હરીનાં.

ભરત દશરથનાં શવ પાસે આવીને.

લક્ષીત છંદ.

અરર પ્રેમથી પાળીયો મને, દિન શીશુ પીતા ગુણુ શા ગણે;
સમય આખરે ધૈર્ય ના રહે, લદ્દય દુખનો ભાર ના સહે.
ફિકર ભારી તો રાખિને ઘણી, સુખ કયે પિતા દુખને લણી;
અવગુણી શિશુ ગુણુના લહે, લદ્દય દુખનો ભાર ના સહે.
પ્રિતથી પાળતાં દુખ કાપતાં, જરિ દુખી થયે દુખ માનતા;
દુખ વિયોગનું જાય ના કહે. લદ્દય દુખનો ભાર ના સહે.
તજિ જતું મને યોગ્ય ના પીતા, ફિકર માલરી છોડિ શું પીતા;
ધિરજ દિલમાં ના જરી રહે. લદ્દય દુખનો ભાર ના સહે.
અવનિમાં હવે જીવી શું કરું, તમ વિયોગથી પ્રાણુ ના ધરું;
તુજ શિશુ પિતા મળુંને ચહે, લદ્દય દુખનો ભાર ના સહે.

સીતા દશરથનું મરણ સાંભળીને વિલાપ કરે છે.

ગરબી—આધવજ સંધેશા કેળે શામને—એ રાગ.

દુષ્ટ વિધાતા દુખની દાતા તું ચઈ,
વૈરણની પેઠે શું લાગી હાય જો;
પુરવ જનમના પાપનો બદલો આપવા,
ખાઈ પીધને કરવા લાગી ઉપાય જો.—ટેક.
કયા જનમના પાપ કળ્યા આ વારમાં,
કે શું આવ્યો પૃથ્વી કેરો અંત જો;
વન વગડામાં ધિરજ લેશ ધરાય ના,
મુઝાય જીવને આવ્યો અંજે કાંપજો.

સસરાજી વનમાં છોડી શું તમે ગયા,
 દયા અમારી શું રાખી નહીં લગાર જો;
 કોણ ધીરજ હવે ધરાવસે છાતી મહી,
 દુખ દરીયામાં તણાયાં આ વાર જો,
 હું હીણ ભાગ્યી સેવા લેશ કરી નહીં,
 હતા મનમાં તો આશાના અંધાર જો;
 સસરાજી દગો દેવો તમને ઘટે નહીં,
 તનમાં મુકીયો ધગધગતો અંગારજો.
 કૌશલ્યા માતાની શી ગતી તો થશે,
 વિચારે દુખ અગ્નીમાં ધી હોમાયજો;
 ધરતી આ સઘળીરે ખાવા ધાય છે,
 કાળજ કેરું કષ્ટ નહીં ઉચારાય જો.—દુષ્ટ.

ચુંપડીમાંથી નીકળીને રામ ર્શ્વરની સ્તુતી કરે છે.

રાગ ખીભાસ.

વંદુ દીન પતી ઉદીત ઉદાર, ઉદીત ઉદાર પતી ઉદીત ઉદાર.—વંદુ.
 તીમાર વિમોચન વિશ્વ વિરોચન, જન લોચન આધાર—વંદુ.
 પાછળથી નીજવૈરી વધીઓ, કાળો જે અંધકાર—વંદુ.
 નિજ પત્ની પદ્મણીને આપ્યું, તેણે દુખ અપાર—વંદુ.
 તે દેખી રવિ રક્ત થયા છે, અતિશય ક્રોધ વિકાર—વંદુ.
 પ્રિયા પરાભવ દેખી કુળ ગુર, કેમ ન થાય વિકાર—વંદુ.

સુવર્ણમૃગ લાવવા સીતા રામને કહે છે.

દોડો દોડો સ્વામી મૃગ લાવી દો,
 મારીને એ મૃગ સોનેરી ઈચ્છા પુરો મારી—દોડો.

તેના ચર્મની ખારા રૂડી કાંચળી મારે કરવી,
વનકેરી નીશાની ઘેરે લઇ જવા સંઘરવી—દોડો.

સીતાનું હરણ થવાથી રામ નદીને પુછે છે.

દીંડી.

દે સરીતા વધાઇ મુને સારી, નીર આવી જો દોય પિવા ખારી;
કમળ નેત્રો અધર જેના રાતા, પુષ્પ ભાસે પડપદી મોહી જતા.

માલિની.

(પર્વતને) પરવત વદ વેલો જનકી ક્યાં છે મારી,
ન કહિશ તો બાણે મૃતિકા થાશે તારી ;
રીશ કરી તું પરે હું વ્યોમ માર્ગે ચડાવી,
મુજ કર બળ જોશે તાંહરે શોક લાવી.

સીતા વિયોગમાં રામ ગાય છે.

હે પ્રિયે તું જવાબ દે હાંસી ન એવી કીજીએ—ટેક.
શોક અગ્નિ પેટી લદાયમાં ઝટ શાન્તિ તેની કીજીએ—હે પ્રિયે.
મુખચંદ્ર તુજ જોવા થૂકી મમ મન ચક્રાર સુકી થતું,
તેની ઉપર નિર્દય થઈ અધવચ તજી નવ દીજીએ—હે પ્રિયે.
હાંતી આશા તુજમાં મારી તોપણ ગઈ તું કેમ ખારી,
કરી જખમ લદાય કારી પછી ન છોડી દીજીએ—હે પ્રિયે.

રામ જંગલમાં ગાય છે.

રાગ મહાર.

ખારી મારી ગઈ તું ક્યારે, પ્રાણ દેહ તજી કેમ ગ્યારે.—ખારી.
નયણુ વીશે નીર ધાર વહે છે, બળતે લદાયે ફર હું ક્યારે.—ખારી.

ગજલ.

પ્રિયા મુજ પ્રાણુ ખારીરે, ગઈ તું ક્યાંય છોડીને;
 જીવનનું વૃક્ષ જે મારું, ગયું તે કોણુ તોડીને.—પ્રિયા.
 અરે તું તેજ આંખ્યોનું, ભુજનનું બળ તું મારું;
 તોડીને પ્રેમની દોરી, ગઈ તું ક્યાંય છોડીને.—પ્રિયા.
 ચળકતું રત્ન પત્નીમાં ભુપણુ તું છે સતી કેરું;
 અરે આરામ મુજ મનમાં, ગઈ તું ક્યાંય છોડીને.—પ્રિયા.
 દયા કરી તું પ્રભુ આ વાર, મેળવ એ મુજ તણો આધાર;
 દેયાનો હાર એ મારો, ગયું તે કોણુ તોડીને.—પ્રિયા.
 બચુ નામીને તુજને શીશ, પ્રીયાં છે ક્યાં તું કે જુગદીશ;
 ન કર બાળક ઉપર રીસ, કહું છું હસ્ત નેડીને.—પ્રિયા.

સીતાજી અશોકવનમાં રામ વિયોગમાં ગાય છે.

દીલ છીન લે ગયા—(એ રાહ.)

સ્તવન કરું છું ઇશ હું નીજ હસ્ત નેડીને,
 સ્વપને ન દેખાય રામ. ઇચ્છે નેયણુ મળવાને—સ્તવન.
 (સાખી) હત ભાગ્ય અતી માહરાં, જગકર્તા તું કાપ;
 શક્તી સહન કરવા નથી, અસુર દુખનો તાપ;
 અસુર દુખનો તાપ પ્રભુ તું કાપ દોડીને.—સ્તવન.
 નયણુ વેરી મારાં થયાં મૃગ મેળવવા આશ;
 છુટી પડાવી પીયુ થકી માટે કરું તુજ નાશ;
 માટે કરું તુજ નાશ હું નીજ હસ્ત ફેડીને.—સ્તવન.

ચીત તણાતું આલીયું ચિંતા સાગર માંહે,
 મેઘ પડે દુઃખડાતણો રસ્તો ન દીસે ક્યાંય;
 રસ્તો ન દીસે ક્યાંય મેળવ રામ હોડીને.—સ્તવન.
 આ પીયુ પેલે તેં કરી અતિશય મુજથી પ્રીત,
 પાછળથી વીસરી જવું નહિ તુજને ઉચ્ચિત;
 નહિ તુજને ઉચ્ચિત રે'વું વચન તોડીને.—સ્તવન.

સીતા ર્શ્વર પ્રાર્થના કરે છે.

લાવણી.

છે અખિલ જ્ઞાતાંડે એક પ્રભુ તું સાચો.
 ભીન્ન ભીન્ન ધરી રૂપ ખેલ રચ્યો ખાસો;
 વસે દેહમાં તુંજ વેદમાં તું છે.
 પવન પાણીમાં તુંજ વૃક્ષમાં તું છે;
 નહી તુજનીણ આલી હામ નામ તુંજ સાચું.
 પુર આશ મારી તું નાથ એવું હું જ્ઞાતું.
 પ્રભુ નાથ વિયોગે ધાત કરું હું હાથે,
 દેને ભવોભવ એજ પતિ મુજ માથે.

સીતા આશોકવનમાંથી જાતી વચ્ચે.

શાર્દૂલવિક્રીડિત.

કો જાણે હું અભાગણી અથ હશે, શ્યાં શ્યાં કર્યા તે ભવે;
 દહાડો રાત બળી અરે જુલમ આ. ક્યાં સુધી સહેવો હવે;
 તેમાં એ દશકંઠ દુષ્ટ કુવચને, મુજને કહે ને અહીં;
 દાઝેલા તનને વીશે વીષસરો, લાગે છે મુજને સહી.

લક્ષ્મણની મૂર્છા વેળા રામે ગાયલું ગાયન.

વનચર વીરા વધામણી.—(એ રાહ.)

લક્ષ્ણવંતારે લાડકા મુજ બ્રાત પાવન,
 ઉત્તર કેમ દેતો નથી શું વીચારે છે મન.—લક્ષ્ણ.
 ઉઘાયળે રવી આથમે શેષ છોડે ભુભાર,
 તોએ ન મુજને પરહરે મારા પ્રિય લગાર—લક્ષ્ણ.
 જેવુંરે જળ ગંગાતણું તેવું નિરમળ મન,
 આવે સમે કેમ મુખથી નથી વદતો વચન.—લક્ષ્ણ.
 વચન સુણી તુજ ભાઈતું પ્રીતે નેત્ર ઉઘાડ,
 નહીં તો મરીશ તુજ આગળે મમ જીવનહાર.—લક્ષ્ણ.

લલીત છંદ.

વદન તુજતણું મંદ તો થયું, શરીર ચાલતું શાંત થઇ ગયું;
 નયણ ખોલું હું બંધ થાય તે, ચરર તન તજી જીવ જાય છે.
 શું મુખ લઈ હવે જાગું હું ધરે, અહિં તજી ખરા ભાઈને ચરે,
 જનની એ તણી પુછસે તીઆં, જીવન માહેરું ખોયું તે કીયાં.
 ઉત્તર શો પછી આપવો તહીં, મરણ તે થકી સારું તો અહીં.

રામના સૈન્યમાં વૈદ્યે ગાયેલું ગાયન.

રાગ ઈંચેજી (ઓઝ ઓહડ લોંગસેન.)

સાંભળો કીરતી મારી કહું છું હું મોહોડેથી આજ,
 આ નગરીમાં હું છું સઉથી મોટેરો વધદરાજ.—ટેક.
 ખુદી મારી સઉથી સારી ખાવામાં કહેવાય,
 ખાનારો જન જલદી જલદી જમપુરીમાં જાય—સાંભળો.

તાવની ઉપર દહ ધતુરો આંખો ઉઠે ફાંભ,
કબજાઆતે અશીણુ ગોળી એવાં મારા કામ—સાંભજો.
પેટ છુટેથી જમાલગોટો આપુ હું બહુવાર,
કે દુખમાંથી છુટી જતા લાગે નહીં કઈવાર.—સાંભજો.
દાંત દુખે તો પ્લાસ્ટર મારે છાતી ઉપર સાર,
પેચોટી પર જુલાબ દહ હું ભારીથી ખે ચાર.—સાંભજો.
ગુંમડા ઉપર અર્ગ આપવો મરચાંનો ખે ભાર,
ગાંડાને હું ભાંગ આપું છું દીવસમાં દસવાર.—સાંભજો.
એસડ મારું સઉથી સારું પ્રિતે જે જન ખાય,
એક દીવસમાં હુશીઆર થઈને જમપુરીમાં જાય.—સાંભજો.

મંદોદરી રાવણને કહે છે.

દુખ કાં વોરો છો તમે પ્રાણપતી વહાલા,
જીવ્યા નહીં જય એ છે શુર મતવાલા—દુખ.
સતી એ સીતાને સાથે રે લઈને,
રામને શરણે જઈ કરો કાલાવાલા.—દુખ.

બીજીવાર અશોકવનમાં સીતા ગાય છે.

પીલુ સયાં ખીંદેશ ગયે.—(એ રાહ.)
પીયુલ કેમ આવ્યા નહીં, દાસીની વારેરે.—પીયુ.
જોષ જોઈ વાટ જીવું છું, વીયોગ દુખદાહ સહી.—પીયુ.

સીતા અશોકવનમાં રામને મેટતી વચ્ચે.

મોહન રશીયા આયે બગ્યાંમ્રે.—(એ રાહ.)

ધન્ય ઘડી આજ પીયુલ મળ્યાંથી, સદ્ગુણ આશ મુજ થઈ થઈ.—
આ પેરે આવી કીધી બચાવી, દુરદશા દુર ગઈ ગઈ.—ધન્ય

અશોકવનમાં રામ ગાય છે.

લાખ રૂપધિકી ઝુલની હુમારી.—(એ રાહ.)

આજ આનંદની વરસી છે એલી.—આજ.

શત્રુને શાશન કરી મેજવી છે પ્યારી,

સેના આનંદીત કરે હર્ષ કેરી.—આજે.

માલિની છંદ.

હવે ન રાખો મન શત્રુ શંકા, પાજો સુખે ધર્મ ધરી સ્વલંકા;
સદાયતા જેવી કરી હુમારી, તેવી વધો કીરતી સદાય તારી.

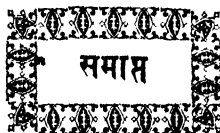
સમાપ્તીએ ગીતી.

ગૌઆહ્વાણ પર પ્રિતી, રાખી સ્વરાજ્ય કરો સુરીતિથી;

ભય રાખી ભરતાનો, સધળી કરણી કરો મુનીતિથી.

કરશે જન જે જેવું, મળશે કૃણ તેહને તરત તેવું;

નાશ થયો રાવણનો, રાજ ગયું એ અધર્મનું કેવું.

૩. આ.

ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ	...	...	...	...	૦	૧૦
બ્રોકન મીક્સચર	...	...	...	...	૦	૧૦
મુખાર્થ કાશી દરેલી	...	...	...	...	૦	૧૦

તે શિવાય દરેક જાતની ચાહેમાં વાપરવાની ખાંડ, કાંચ, સાબુચોખા, તાપીઓકો, આરાઈટ, કોરન ફલાવર, કોકો, મુરબો, મીચુબની, સાબુ, શીગાર, ચીરટ, અમેરીકન તંબાકુ, ખરજાઈ, ટર-ક્રીસ તમાકુ, ઈત્યાદિ દરેક જાતનો માલ ખાત્રી ભરેલો સસતે ભાવે મળશે, જે એક વાર લઈ જવાથીજ ખાત્રી થશે.

તરેહવાર તરકી તંબાકુની રીઝારેટ (કાગળની બીડીઓ)

શો શો નાં બાકશ નીચે લખેલા ભાવે મળશે.

૩. આ

પ્રાશમીડિવક શીગારેટશ (કાગળની બીડીઓ)	...	...	...	...	૩	૦
હેલન	...	...	...	...	૨	૮
પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ	...	...	...	...	૨	૦
વીક્ટોરીયા...	...	...	...	...	૧	૮
શુલતાન	...	...	...	...	૧	૪
લારોઝા	...	...	...	...	૧	૪

દામોદર રતનશી,

ચીનાઈ અને હિંદુસ્થાની ચાહે વેચનાર.

મલકાદેવીને રસ્તે મહાજનવાડી પાસે નં. ૨૭, મુંબઈ.

આ ચોપડીઓ નિચે લખેલે હકાલેથી મળશે.

	રૂ	આ.	પા.
સીતાહરણ નાટક	૦	૮	૦
વિરાસંહ ચાંદ્રકાન્તા ગાયનો	૦	૧	૦
સીતાહરણ નાટકમાંના ગાયનો	૦	૧	૦
ઓખાહરણનો ગાયણુરૂપી ઓપેરા	૦	૧	૦
કામસેન અને રસીકા નાટકમાંના ગાયનો	૦	૧	૦
રૂકમાણીહરણનો ઓપેરા	૦	૧	૦
વીરમતી નાટકમાંના ગાયનો	૦	૧	૦
સદેવંત સાવલીંગનો ઓપેરા	૦	૧	૬
મદાલસાનો ઓપેરા	૦	૧	૬
શીરીન ફરલાદનો ઓપેરા	૦	૪	૦
કામસેન રસિકા નાટક	૦	૮	૦
ધબરતે અકળ યાને ફરેખે સૈતાન	૦	૩	૦
સદેવંત સાવલીંગનો ઉર્દુ ઓપેરા	૦	૨	૦
કરણધેલા, નાટકના ગાયનો	૦	૧	૦
ગુલબહારે મુજફરશા	૦	૨	૦
નારાયણરાવ પેશવાનો ગાયણુરૂપી ખેલ	૦	૩	૦

કછમાંડવી—નાધારી ચાંપશી ખેમરાજ વોરાખજર.

મુરત નાણાવટમાં—મનચેરણ જામસેદજી પોસ્ટવાળા પાસેથી.

ભાવનગરમાં—શા પાનાચંદ તેજા જુકસેલરની દુકાનેથી.

દેશાવરથી વેચવા માટે મંગાવનારને પોણાલાવે મળશે.

દાખાદર રતનશી.

કાલકાદેવી—મહાજનવાડીને નાકે ના. રજ, મુખ્ય.

